

Історія України

9 клас

Перший рівень(4 завдання по 2 бали)

Завдання № 1

1. Неандертальці на території України з'явилися:

А. 375-155 тис. років тому

Б. 245-225 тис. років тому

В. 150-100 тис. років тому

2. Скотарські племена індоєвропейської мовної групи прийшли на територію України у:

А. V тис. до н. е.

Б. III тис. до н. е.

В. I тис. до н. е.

3. Визначте дату:

Визначальну суспільну роль у скотарських племенах індоєвропейців, що заселяли територію України, відігравали чоловіки:

А. IV—III тис. до н. е.

Б. III—II тис. до н. е.

В. II тис. рр. до н. е.

4. Назвіть дату:

Племінний союз антів існував .

Завдання № 2

1. Зазначте подію та проставте дати названих подій:

«...Ляглось сонце за горою,

Зіркі засіяли,

А козаки, як та хмара,

Ляхів обступали.

Як став місяць серед неба,

Ревнула гармата;

Прокинулись ляшки - панки -

Нікудивтікати!», — так описував Т. Шевченко:

А. бій біля Курукового озера _____ року

Б. бій під Переяславом у _____ році

В. штурм Кодака _____ року

Завдання № 3

Із перелічених заходів і реформ президента Малоросійської колегії Румянцева виберіть ті, здійснення яких означало ліквідацію ознак автономії України:

- А. Ліквідація Запорізької Січі;
- Б. Поділ гетьманщини на намісництва;
- В. Ліквідація полково-сотенного устрою;
- Г. Перетворення козацьких полків на регулярні частини;
- Д. укладення Генерального опису Малоросії;
- Е. налагодження діяльності органів місцевої адміністрації.

Завдання № 4

1. Виберіть правильну відповідь.

Протягом I тис. н. е. в Україні розселялись племена, які вірили в богів сонця, грому, вітру і дощу: 1) трипільці; 2) кіммерійці; 3) скіфи-орачі; 4) анти; 5) кривичі; 6) авари; 7) касоги; 8) половці.

А) 2, 4, 5, 6, 7	В) 1,4, 5, 6,7
Б) 4, 5, 6, 7, 8	Г) 3, 5, 6, 7,8

2. Виберіть правильну відповідь.

Першими святими, які були канонізовані Руською православною церквою, стали: 1) князі Аскольд і Дір; 2) княгиня Ольга та князь Володимир; 3) монахи Антоній і Феодосій Печерські; 4) князі Борис і Гліб.

А) всі варіанти правильні	В) 2,3,4
Б) 4	Г) 1,2

3. Виберіть події в Україні, які відбувалися в період існування Підпільницької Січі. 1) селянське повстання під проводом Мухи;

2) заснування полковником Іваном Дзиковським міста Острогозька;

3) царський наказ резидентові при гетьмані генералу Нарішкіну не допустити обрання нового гетьмана; 4) участь депутатів від козацьких старшин у діяльності Законодавчої комісії; 5) слобідські козацькі полки перетворено на гусарські; 6) будівництво собору Святого Юра у Львові; 7)будівництво Андріївської церкви у Києві; 8) перетворення лівобережних козацьких полків на регулярні карабінерські і полки російської армії; 9) будівництво палацу Кирила Розумовського у Батурині.

А) 1,2, 3, 4, 5

В) 3, 4, 5,6, 7

Б) 3, 4, 5, 6, 8

Г) 3,4, 5, 6, 9

4. Назвіть громадсько-політичних діячів культури України в період Великої французької революції та Наполеонівських війн: 1) Юрій Котермак; 2) Сильвестр Косів; 3) Памва Беринда; 4) Артем Ведель; 5) Василь Капніст; 6) Іван Котляревський; 7) Дмитро Бантиш-Каменський; 8) Лук'ян Кобилиця; 9) Григорій Яхимович.

А) 4, 5, 6, 7

В) 4, 5, 6, 8

Б) 1,2, 3,4

Г) 5,6, 7,9

5. Визначте правильне твердження:

У 1586 році антиохійський патріарх надав Львівському братству право ставропігії, за яким:

А. братство підпорядковувалося не місцевим єпископам, а безпосередньо патріархові

Б. встановлювалася його зверхність над іншими братствами

В. вірні обидва твердження

Г. вірне тільки перше твердження

Д. жодне твердження не є вірним

Е. вірне тільки друге твердження

Другий рівень (3 завдання по 4 бали)

Завдання № 1

Установіть відповідність понять та їх визначень:

А) калган-султан	1) голова духівництва, тлумач законів
Б) каймакан	2) командуючий військом
В) муфтій	3) намісник хана за його відсутності
Г) нуреддін	4) голова місцевого суду

Завдання № 2

Закінчить речення:

Головними причинами активізації українського національного руху в Наддніпрянській Україні у першій половині XIX ст. та появи Кирило-Мефодіївського товариства були

Завдання № 3

1. Визначте історичну особу, прочитавши біографію:

Він був київським воєводою, найбільший після польського короля І землевласник наприкінці XVI ст., мав можливість у найстисліші терміни має виставити 15-20 тисяч війська, при його дворі перебувало постійно 2 тисячі шляхетних юнаків-слуг, які відбували лицарський вишкіл.

2. Назвіть ім'я державного мужа, який відіграв важливу роль у становленні козацтва, за такими фактами його біографії: за його правління Польська держава переживала період економічного й і культурного піднесення. Тодішня Польща видавалася чи не єдиним острівцем внутрішньої злагоди на тлі кривавих релігійних конфліктів, що вирували в Європі. Своім універсалом він приєднав до Польської корони Підляшшя та Волинь. Це _____.

3. Вставте пропущене ім'я та охарактеризуйте його боротьбу проти турецько- татарської загрози:

Ой крикнув цар на свої гайдуки:

«Візьміть _____ добре у руки,

Візьміть _____ і зв'яжіте,

За гак ребром зачепіте!» (із народної пісні).

4. Про кого з історичних осіб кінця XVI ст. – першої половини XVII ст. пише український історик О. Субтельний: «...Віндивився на козаків не лише під кутом юру їхніх особливих станових інтересів, а й як на потенційних рушіїв українського суспільства в цілому. Сам він об'єднав військову силу козацтва з політичною церковною та культурною верхівкою України».

Третій рівень (2 завдання по 5 балів)

1. Як вплинула епоха «Великих реформ» 60-80-х рр. XIX ст. на соціально- економічне та національне життя Наддніпрянської України?
2. Порівняйте російський революційний та український національно- визвольний рух у другій половині XIX ст.

10 клас
Історія України

Перший рівень(4 завдання по 2 бали)

Завдання № 1

1. Назвіть поховання-пам'ятник сарматської культури в Україні:

- А. Товста Могила
- Б. Соколова Могила
- В. Гайманова Могила
- Г. Кам'яна Могила

2. Слов'яни під ім'ям венедів згадуються у творах:

- А. римських авторів
- Б. грецьких авторів
- В. арабських авторів
- Г. візантійських авторів

3. Слов'ян скіфами-орачами назвав

- А. Тацит
- Б. Костянтин
- В. Геродот
- Г. Плійній Старший

4. За свідченням сучасника, «славне місто... Київ величністю, як вінцем, увінчав князь...».

Назвіть ім'я князя:

- А. Володимир Святославович
- Б. Ярослав Володимирович
- В. Володимир Всеволодович
- Г. Мстислав Володимирович

Завдання № 2

1. Визначте, кого з перелічених діячів називали «батьком унії»:

- А) Михайла Рогозу
- В) Кирила Терлецького

Б) Василя-Костянтина Острозького Г) Іпатія Потія

2. Назвіть автора ідеї Руського патріархату.

- А) князь Василь-Костянтин Острозький
- Б) письменник-полеміст Мелетій Смотрицький
- В) митрополит Іов Борецький
- Г) письменник-полеміст Іван Вишенський

3. Кому належать ці слова:

«...я - перевертень і пишаюся цим так само, як пишався б в Америці, я з плантатора перевернувся на аболіціоніста, чи в Італії з папіста став чесним працюючим слугою спільної народної справи... Сподіваюсь, що праї і любов'ю заслужу коли-небудь, що українці признають мене сином св народу...».

- А) Тадею Рильському   В) Володимирі Антоновичу
- Б) Павлу Чубинському   Г) Івану Касьяненку

4. За фактами біографії назвіть митця:

«...став одним із засновників абстрактного мистецтва; започатку новий модерністський напрям - супрематизм (полотно «Біле і чорне»)».

- А) Василь Кандинський   В) Федір Кричевський
- Б) Казимир Малевич   Г) Анатолій Петрицький

Завдання № 3

1. Першим головою товариства «Просвіти» був:

- А) Анатоль Вахнянин   В) Омелян Огоновський
- Б) Маркіян Шашкевич   Г) Осип Барвінський

2. У 1900 році в селі Завалля Снятинського повіту молодіжну спортивну організацію «Січ» заснував:

- А) Василь Нагірний   В) Кирило Трильовський
- Б) Іван Боберський   Г) Юліан Романчук

3. «Буковинським Кобзарем» називають:

- А) Володимира Кобилянського   В) Сидора Воробкевича
- Б) Юрія Федьковича   Г) Григорія Воробкевича

4. У м. Суджі наприкінці 1918 р. було створено радянський уряд:

- А.** Народний Секретаріат Генеральний Секретаріат
- Б.** Тимчасовий робітничо-селянський уряд України

В. Раду Народних Комісарів України

Завдання №4

- I. У битві на річці Ворскла в 1399 р. литовсько-руські війська:
- а) здобули перемогу монголо-татари, очолювані ханом Тохтамишем
  - б) зазнали поразки від військ азійського войовника Тимура
  - в) розгромили армію московського князя Дмитрія Донського
2. Данило Апостол був гетьманом України упродовж:
- А) 1727-1734 рр.
  - В) 1729-1734 рр.
  - Б) 1727-1737 рр.
  - Г) 1727-1747 рр.
3. Окресліть період існування Підпільненської Січі:
- А) 1709-1711 рр.
  - В) 1730-1773 рр.
  - Б) 1711-1729 рр.
  - Г) 1734-1775 рр.
4. Переселення Чорноморського козацького війська на Кубань відбулося:
- А) 1775 р.
  - В) 1795 р.
  - Б) 1792 р.
  - Г) 1801р.

Другий рівень (3 завдання по 4 бали)

Завдання № 1

1. Встановіть відповідність битв у роки Першої світової війни:

А) Галицька битва	1) травень - квітень 1915р.
Б) Брусиловський прорив	2) 1917 р.
В) Горлицький прорив	3) березень - квітень 1915 р.
Г) контрнаступ росіян у Карпатах	4) 1916 р.
	5) 1914 р.

2. Встановіть відповідність між митцями та сферами їхньої діяльності:

А) Михайло Бойчук	1) вчений-арабіст
Б) Георгій Нарбут	2) бандурист
В) Агатангел Кримський	3) художник
Г) Гнат Хоткевич	4) графік

Завдання № 2

1. Встановіть відповідність між партіями та їхніми програмними цілями:

А) Русько-українська радикальна партія	1) «Одна, єдина, нероздільна від Карпат аж до Кавказу, самостійна, вільна, демократична Україна - республіка робочих людей - оце національний всеукраїнський ідеал...»
Б) Українська народна партія	2) «У справах суспільно-економічних змагаємо до переміни способу продукції згідно зі здобутками наукового соціалізму...»
В) Українська демократична партія	3) «...вимагаємо Автономії України з окремим представничим зібранням... права кожної нації на культурне і політичне самовизначення...»
Г) Українська соціал- демократична робітнича партія	4) «За народами, які живуть на території України (Великороси, Поляки та інші), ми визнаємо рівне право з Українцями на задоволення їх національних, культурних, політичних та економічних потреб...»
Д) Революційна українська партія	

2. Встановіть відповідність партійної приналежності:

А) В.	1) «Братство тарасівців»
Б) М.	2) УДРП
В) Б. Грінченко	3) УНП
Г) І. Липа	4) РУРП
	5) УСДРП

1. Встановіть відповідність:

А) із рішень Першого Українського військового з'їзду	1) «Що ж до більшовиків та всяких напасників, що руйнують наш край, приписуємо рішуче взятися до боротьби з ними...»
Б) із Першого Універсалу УЦР	2) «Україна єсть державою суверенною, самостійною і ні від кого незалежною...»
В) із Четвертого Універсалу УЦР	3) «з'їзд постановляє вимагати від Тимчасового правительства та Ради солдатських і робітничих депутатів негайного оголошення... принципу національно-територіальної автономії України...» '
Г) із Конституції УНР	4) «Не одділяючись від усієї Росії, не розриваючи з державою російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям...»
Д) із Третього Універсалу УЦР	

2. Встановіть відповідність:

3.

А) Галичина	1) Українське національне об'єднання на чолі з А. Волошиним
Б) Буковина	2) Українська національна партія на чолі з В. Залозецьким-Сасом
В) Закарпаття	3) Комуністична партія Румунії
Г) Бессарабія	4) Українське національно-демократичне об'єднання на чолі з Д. Левицьким

Третій рівень(2 завдання по 5 балів)

1. Зробіть висновки щодо внутрішньої політики гетьманів Д Многогрішного та І. Самойловича. Зазначте, які внутрішньополітичні заходи них гетьманів були подібними, а які різнилися. Що спільного було в долі обох гетьманів?
2. Чому саме у 1920-х рр. і саме серед молоді набуває поширення ідеологія Дмитра Донцова?

Перший рівень (4 завдання по 2 бали)

Завдання № 1

1. Визначте, про який народ йдеться у наведеному уривку: «...хоч і *гідні презирства* через слабкість зброї, одначе могутні своєю кількістю... Але нічого неварта велика кількість нездатних до війни...».

А) греки	В) готи
Б) скіфи	Г) венеди

2. Назвіть ікони періоду Київської Русі та Галицько-Волинської держави:

1) Холмська ікона Богородиці; 2) Свенська ікона Богородиці зі святими Антонієм і Феодосієм Печерським; 3) ікона «Зішестя Святого Духа» П. Кондзелевича; 4) ікона Покрови Богородиці; 5) ікона «Архангел Михаїл» Івана Рутковича; 6) Дорогобузька ікона Богородиці.

А) 1, 3, 5	В) 2, 5, 6
Б) 3, 4, 5	Г) 1, 2, 6

3. Визначте уривки, в яких йдеться про князів Галицько-Волинської держави:

- 1) «...Як був князем, так і буду, а ламати свою віру задля королівської корони не стану. ...Вийнявши свого меча, сказав послові: Чи отакий ото Петрів меч у папи?»;
- 2) «Надумав він спорудити камінну церкву святої Богородиці, і, пославши [послів], привів майстрів із Греків, [і] почав зводити. А коли закінчив споруджувати, прикрасив він її іконами, і поручив її Ансістасові-корсунянину, і попів корсунських приставив служити в ній. Він дав сюди все, що взяв був у Корсуні, - ікони, і начиння церковне, і хрести!»;
- 3) «Високо сидиш ти на своїм золотокованім престолі підперши гори угорські своїми залізними полками, заступивши королю дорогу, зачинивши ворота на Дунаї»;
- 4) Був князем добрим, хоробрим, мудрим, який спорудив городи **МНОГІ, І** церкви поставив, і оздобив їх різноманітними прикрасами, був із братом своїм Васильком...»;
- 5) «Став розмножувати число латинників, принаджував з різних країн католицьких священиків і богословів, бажаючи зацепити їхню віру в русинів»;
- 6) «І принесли йому меч, і він, узявши, став любитися ним, і хвалити, і дякувати цесареві. І сказали послы «Лютим буде сей муж, бо майном нехтує, а зброю бере. Згоджуйся

на данину».

А) 1,2, 4

В) 1,3, 6

Б) 1,4,5

Г) 2, 5, 6

4. Визначте уривки з документів, які стосуються першої половини XVII ст.:

1) «На місце старшого, який більше не буде (вибиратись) з-посеред козаків, ми будемо ставити старшого комісара від сейму до сейму, за рекомендацією гетьманів, людину, «яка була б народжена в шляхетському стані, в лицарській справі досвідчена, підтримувала б у війську лад, і з розпорядження гетьмани приходила б у той час і на призначене місце, де потребуватиме **Річ** Посполита...»;

2) «Ми оголошуємо... щоб завершено було те з'єднання або унія Великого князівства Литовського з королівством Польським... Знаючи, що це об'єднанням приносило велику славу і користь обом народам, ми спрямували на це діло нашу думку і волю, призначили без дальшого загаяння тут спільний сейм...»;

3) «Протягом кількох років пани державці та старости на втіху собі нестерпно кривдять нас і тяжко ображають, позбавляючи не тільки вбогого майна, але й свободи, посягають на наші хутори, сіножаті, ниви... багато) нашого товариства поранено та знівечено»;

4) «30 тисяч запорозьких козаків заявили чудові взірці відваги. Ко мі турецький султан Осман II з величезним військом напав на обоз запорозьких козаків, запорожці його хоробро відбили. Пригнічений такою поразкою настільки, що відмовився в той день їсти, султан обіцяв 50 золотих кожному Гагарину, який приведе хоч якогось козака...»;

5)«Спочатку будь ласкавим, твоя Царська Величносте, підтвердити права і пильності наші військові, які віками були у Війську Запорозькому...»;

б)«Я, гетьман усієї України, протягом семи з половиною місяців докладав усіх моїх сил, щоб вивести край з того важкого становища, в якому він перебуває. Бог не дав мені сил справитися з цим завданням, і нині я, з огляду на умови, які тепер склалися, керуючись виключно добром України, відмовляюся від клади».

А) 1,3, 5

В) 1,3,4

Б) 3, 4, 6

Г) 1,3,6

Завдання № 2

1. Визначте воєводства, в яких протягом другої половини XVI ст. у судочинстві використовували Литовські Статути й українську мову:

1) Руське; 2) Белзьке; 3) Волинське; 4) Подільське; 5) Брацлавське; 6) Київське.

А) 3, 5, 6

В) 2, 4, 5

Б) 1, 3, 6

Г) 3, 4, 5

2. Якими словами означали свою національність у XV-XVI ст. українці, що навчалися у Західній Європі:

1) словени; 2) русини; 3) роксолани; 4) укри; 5) рутенці; 6) борисфени.

А) 1, 3, 5

В) 1, 5, 6

Б) 2, 3, 4

Г) 2, 3, 5

3. Назвіть українських скульпторів другої половини XVII-XVIII ст.:

1) С. Оріховський; 2) С. Стажевський; 3) Л. Баранович; 4) С. Ковнір; 5) С.

Шалманов, 6) І. Пінзель.

А) 3, 4, 5

В) 1, 3, 6

Б) 1, 2, 4

Г) 2, 5, 6

4. Визначте органи влади російського царату над Гетьманщиною протягом другої половини XVII - на початку XVIII ст.:

1) Земський собор; 2) Посольський приказ; 3) Канцелярія з малоросійських справ; 4) Малоросійський приказ; 5) Синод; 6) Ревізіон-колегія.

А) 1, 2, 6

В) 2, 4, 5

Б) 2, 3, 4

Г) 1, 3, 5

Завдання № 3

1. Визначте події з історії України, які відбувалися протягом існування українських губерній явища, що сучасники характеризували як «мудру вигадку графа Аракчєєва»:

1) входження Буковини на права окремого округу до «Королівства Галіції і Лодомерії»; 2) видання поеми І. Котляревського «Енеїда»; 3) заснування масонської ложі «Любов до істини»; 4) видання альманаху «Русалка Дністровая»; 5) інвентарна реформа на Правобережжі; 6) «київська козаччина»; 7) «чигиринська змова».

А) 1, 2, 3, 4

В) 3, 4, 5, 6

Б) 2, 3, 4, 5

Г) 4, 5, 6, 7

2. Визначте представників народницької течії у Наддніпрянській Україні:

1) А. Желябов; 2) А. Вахнянин; 3) С. Данилович; 4) М. Кибальчич; 5) В. Барвінський;
6) В. Дебагорій-Мокрієвич.

А) 1,2,5

В) 1,4,6

Б) 2, 3, 4

Г) 3, 4, 6

3. Визначте характерні явища у розвитку української культури на початку ХХ ст.:

1) формування реалістичного напрямку в літературі; 2) видання Б. Грінченком 4-томного «Словника української мови»; 3) звернення українських письменників до жанру новел; 4) поширення архітектурних стилів рококо та класицизм; 5) застосування у будівництві конструкцій із металу та залізобетону; 6) зародження аматорських театрів, гуртків і труп.

А) 1,4,5

В) 1,3, 4

Б) 2, 3, 6

Г) 2, 3,5

4. Визначте основоположні ідеї М. Фітільова, що він висловив у ході літературної дискусії 1925-1928 рр.:

1) засуджував критиків, що заважали розвитку пролетарської літератури;

2) виступав проти масовості у літературі (відкидав гасло «Всі в літературу»), 3) стояв на позиціях інтернаціоналізації пролетаріату СРСР; 4) закликав письменників орієнтуватися на європейські зразки мистецтва; 5) боровся проти російського шовінізму в літературі; 6) звинувачував представників літературної спілки ВАПЛІТЕ у «націонал-ухильництві».

А) 1,3, 6

В) 1,4,6

Б) 2,4, 5

Г) 2, 3, 4

Завдання № 4

1. Визначте події та явища періоду Великої Вітчизняної війни, пов'язані із самостійницьким напрямом Руху опору:

1) «рейкова війна»; 2) рейд на Правобережну Україну; 3) «Волинська трагедія»; 4) «бульбівці»; 5) «похідні групи»; 6) «штрафбата».

А) 1,3, 5

В) 3, 5, 6

Б) 2,4, 5

Г) 3, 4, 5

2. Визначте характерні риси розвитку економіки наприкінці 50-х - упершій половині 60-х рр. ХХ ст.:

1) частину підприємств переведено на госпрозрахунок і самофінансування, 2) стримування розвитку підсобного господарства мешканців села, 3) перехід до територіального принципу управління промисловістю, 4) з'явилися агрокомбінати, агрофірми; 5) перетворення значної території УРСР на зону екологічного лиха; 6)

укрупнення колгоспів.

А) 2, 3, 6

В) 1,2,4

Б) 1,3,4

Г) 2, 5, 6

3. Визначте факти з біографії та діяльності В. Чорновола:

1) у «справі юристів» був засуджений до розстрілу, але пізніше вирок замінили на 15-річне ув'язнення; 2) автор творів «Мойсей», «Хроніка опору»; 3) його називали «табірним генералом»; 4) звертався до президента США Д. Форда з повідомленням про порушення прав людини в СРСР; 5) видавав журнал «Український вісник»; 6) був керівником Української Гельсінської спілки.

А) 1,2, 6

В) 3,4, 5

Б) 2, 3,4

Г) 1,5, 6

4. Визначте пріоритетні напрями зовнішньої політики протягом 2010-2012 рр.:

а) забезпечення міжнародного визнання, утвердження позаблоковості держави, отримання гарантій незалежності й енергетичної безпеки в обмін на ліквідацію ядерної зброї;

б) реалізація багатовекторності зовнішньої політики; співробітництво з НАТО, активна співпраця в межах СНД;

в) спроба збереження балансу інтересів між відносинами з Росією та курсом на євроінтеграцію; завершення переговорів про асоційоване членство у ЄС, активізація відносин між державами СНД;

г) пріоритетність євроінтеграційного курсу, активізація відносин з НАТО, вступ до Світової організації торгівлі (СОТ).

Другий рівень(3 завдання по 4 бали)

Завдання № 1

1. Встановіть відповідність між твором часів Київської Русі та змістом його уривку:

А) «Слово про закон і благодать» Іларіона	1) «Заклав Ярослав місто велике, біля якого зараз Золоті ворота, заклав і церкву святої Софії, митрополію, і потім церкву святої Богородиці Благовіщення на Золотих
---	---

	воротах...»
Б) «Повчання» Володимира Мономаха	2) «...Блаженний... пострижений був при ігумені Никоні, добре навчався іконописній майстерності. Дуже добре вмів ікони писати...»
В) «Повість минулих літ»	3) «...Найбільше ж за все убогих не забувайте, але, скільки зможете, по силі своїй, годуйте їх, давайте милостиню сироті... і не дозволяйте сильним погубити людину»
Г) «Слово о полку Ігоревім»	4) «Бо ж закон попередником був і слугою благодаті й істини; істина ж і благодать — слуга майбутньому вікові, життю нетлінному»
	5) «Позлазили всі з коней, бо хотіли, б'ючись, дійти до ріки Дінця; бо вони казали: «Якщо відпустимо і втечемо самі, а чорних людей залишимо, то гріх нам буде від Бога»...»

2. Встановіть відповідність між гетьманом та описом повстання, що відбулося за його перебування при владі:

А) І. Виговський	1) повстання викликане було здирствами козацької старшини, монастирів, московських військ, виснажливими походами на Крим
Б) П. Тетеря	2) повстання розпочалося після особистої образи його керівника; повсталі захопили резиденцію Я. Острозького
В) І. Брюховецький	3) повстання виникло внаслідок обурення на дії московських воєвод, їхні здирства; однак це не врятувало його від втрати не лише гетьманства, але й життя
Г) І. Мазепа	4) орієнтуючись на Москву, козаки

	повстали проти політики гетьмана; повстання охопило територію Полтавського полку і Запорожжя
	5) ватажок повстанців В. Дрозденко розбив гетьманські війська; останній зрікся булави і втік до Польщі

3. Встановіть відповідність між датою і процесом:

А) 1765-1769 рр.	1) спроба наблизити закони України до загальноросійського законодавства
Б) 1767-1769 рр.	2) територія Гетьманщини була поділена на п'ять намісництв
В) 1775-1828 рр.	3) подушний перепис населення та опис географічного положення міст і сіл з метою збільшення податків і надходжень до царської казни
Г) 1781-1782 рр.	4) частина запорозьких козаків після зруйнування Січі переселилася в Пониззя Дунаю на підвладні Туреччині землі
	5) поширилася чутка про «Золоту грамоту» Катерини II і вибухнуло повстання, що охопило Київщину і Брацлавщину

4. Встановіть відповідність між прізвищами історичних діячів та їхніми висловлюваннями:

А) С. Петлюра	1) «Побіда австро-угорської монархії буде нашою перемогою. І чим більше буде поразення Росії, тим швидше виб'є година визволення України»
Б) В. Винниченко	2) «Ми ділили долю з Росією... ми стояли на тому, що перемога демократичних сил Росії - це зараз і наша перемога»

	перемога»
В) К. Левицький	3) «Українці не піддадуться провокаційним впливам і виконають свій обов'язок громадян Росії в цей тяжкий час до кінця і не тільки на полі бою, в шеренгах війська, але й як громадяни-обивателі, що повинні в міру своїх сил і спроможностей сприяти успішному виконанню російською армією виїмково відповідального завдання»
Г) О. Лотоцький	4) «Єдина і неподільна від Карпат і до Кавказу самостійна, вільна Українська Демократична Республіка - це національний всеукраїнський ідеал»
	5) «Геть війну! Хай живе автономія України!»

Завдання № 2

1. Встановить відповідність між суспільно – політичними подіями та їх наслідками:

А) запровадження НЕПу	1) запровадження чотирирічного обов'язкового навчання, перехід до семирічної шкільної освіти
Б)започаткування кампанії «всенародний похід за всеобуч»	2) зростання ефективності сільського господарства, що дало можливість продавати зерно на зовнішніх ринках, створення сільськогосподарських кооперативів
В) проголошення політики «коренізації»	3) посилення оподаткування індивідуальних господарств, заборона використовувати найману працю у сільському господарстві
Г) перехід до політики розкуркулення селянства	4) ідеологізація змісту навчання, реорганізація ^{2/3} семирічних шкіл у фабрично-заводські училища та школи колгоспної молоді, 98% дітей віком до 10 років було охоплено навчанням

	5) запровадження обов'язкового вживання української мови у державному діловодстві, зростання питомої ваги українців у партійно-державному апараті УСРР
--	--

2. Встановіть відповідність між періодом і характерними особливостями розвитку культури:

А) період Великої Вітчизняної війни	1) порошкова металургія, зменшення кількості шкіл з українською мовою викладання
Б) післявоєнна відбудова	2) створення в Інституті фізики АН УРСР першого ядерного реактора; поява плеяди молодих літераторів В. Симоненка, Л. Костенко, Д. Павличка
В) «хрущовська відлига»	3) завершення кампанії з ліквідації неписьменності запровадження обов'язкової початкової освіти у «сільські» місцевості та 7-річного навчання в містах, ліквідацій літературно-художніх об'єднань
Г) «брежнєвський застій»	4) винайдення методу дугового зварювання під флюсом, методу консервації донорської крові; «сироватки Богомольця»
	5) перехід до обов'язкової семирічної освіти, розгром генетики та кібернетики, боротьба з «українським буржуазним націоналізмом» і космополітизмом

3. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням:

А) девальвація	1) застій в економіці, виробництві й торгівлі
Б) стагнація	2) уповільнення темпів економічного зростання протягом тривалого часу
В) рецесія	3) випуск в обіг банкнот, паперових грошей та цінних паперів
Г) емісія	4) зниження вартості національної валюти
	5) Видатки бюджету перевищують його доходу

4. Встановіть відповідність між державним діячем і характерним для нього висловлюванням:

А) Л. Кравчук	1) «Україну ми створили, тепер нам потрібно створити українців»
Б) Л. Кучма	2) «Маємо те, що маємо»
В) В. Ющенко	3) «Україна - для людей»
Г) В. Янукович	4) «Пьянка была везде. И на производстве, и на кафедрах. Это я знаю по работе Раисы Максимовны»
	5) «Любі друзі»

Завдання № 3

1. Розташуйте у хронологічній послідовності козацько-селянські повстання за милішими описами:

А) яскравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено «Золоту роту», яка складалась із представників найшляхетніших Польських родів;

Б) повстання охопило Київщину. Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля урочищ Гострий Камінь та Солониця;

В) повстання під проводом гетьмана реєстрових запорозьких козаків, які, повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон;

Г) у запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину.

2. Розташуйте уривки з документів у хронологічній послідовності:

А) «На час до вирішення справи про місцеве врядування Установчими Зборами у справах місцевого врядування Україною вищим органом тимчасового уряду є Генеральний Секретаріат, которого призначає Тимчасовий уряд по пропозиціям Центральної Ради»,

Б) «Приписуємо Правительству Республіки нашої - *Раді Народних Міністрів*- від цього дня вести розпочаті вже нею переговори про мир з центральними державами цілком самостійно й довести їх до кінця...»;

В) «Через це, оберігаючи все народне хазяйство, машини, ліси, будинки, коней, худобу і інше, дбаючи про порядок на Україні, Універсал не дозволи ніяких самовільних захоплень земель і всякого добра, порубок лісів тощо, бо такі захоплення і порубки неминуче зруйнують відтепер уже народне багатство й викличуть розрухи і сварки в краю і серед селянства»;

Г) «Українська Центральна рада, яка обрана українським народом черв'я його революційні організації, незабаром поповниться на справедливих основах представниками інших народів і тоді стане тим єдиним найвищим органом революційної демократії України...».

3. Розташуйте у хронологічній послідовності характерні риси соціального життя їх в УРСР:

А) поява соціальних мереж Інтернету;

Б) видання селянам паспортів;

В) житлова програма «кожній сім'ї - окрему квартиру»;

Г) введення примусових державних позик.

4. Встановіть хронологічну послідовність подій:

А) вихід національної футбольної команди України до чвертьфіналу Пй Чемпіонати світу з футболу;

Б) саміт Україна - ЄС у Києві;

В) вступ України до СОТ;

Г) візит до України Папи Римського Івана Павла II.

Третій рівень (2 завдання по 5 балів)

1. Охарактеризуйте зміни, які сталися в освітній галузі протягом другої половини ХІХ ст. у Наддніпрянській Україні та Галичині.

2. Розкрийте процес формування та розвитку ідеї федералізму у суспільно» політичних рухах в історії України упродовж ХІХ-ХХ ст.